

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 1068
Tarih: 16.05.2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Ertuğrul GÜNAY** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzük'ün 99. maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Adil KURT
Hakkari Milletvekili

Hakkâri kent merkezine bağlı ve merkeze 18 km uzaklıkta olan Konak Köyü'nde bulunan ve Hakkari bölgesinin en büyük kilisesi olarak bilinen Koçanis (Konak) Kilisesi, Koçanis köyüne yakın Zavite köylülerinin ve yakın zamanda köyü ziyaret eden Hakkari İl Genel Meclisi üyelerinin, kamuoyuna yansıyan beyanlarına göre bakımsızlıktan harabeye dönmüştür.

100 yıllık tarihi olan ve Hakkâri bölgesinde yaşayan Nasturiler'in dinî idare merkezinde yer alan, günümüzde patrik anlamına gelen "Mar Şemun" ünvanlı din adamlarının ve hatta Nasturî Başpatriğinin dâhi bu kilisede yaşadığı söylenmektedir. Ancak 1996 yılından bu yana, köyün boşaltıldığı, dolayısıyla köyde oturanların olmadığı bilinmektedir. Bu anlamda, köyün yakınındaki Zavite köyü sakinlerine göre, Kültür Müdürlüğü tarafından koruma altına alındığı halde, bu tarihi kilise kendi kaderine terk edilmeye ve defneciler tarafından talan edilmeye yüz tutmuştur.

Define arayan kimliği belirsiz kişi veya kişiler tarafından; kilisenin içinin ve yanı başındaki mezarlıkların kazılmak, duvarlarının yıkmak ve kilise içindeki çanın dâhi çalınmak suretiyle talan edildiği belirtilmiştir. Bunun haricinde Hakkari'de müze olmaması dolayısıyla, kilisede bulunan birçok işlemeli taşın Van Müzesi'ne götürüldüğü de bilinmektedir.

Ayrıca, Hakkari İl Kültür ve Turizm Müdürü Emin Özatak; tahrip edilen Koçanis kilisesi ile ilgili savcılığın soruşturma başlattığını ve il müdürlüğü olarak kiliselerle ilgili

Çalıřma dūřūndūkleri halde, bu konuyla ilgili denek ayrılmadıđını ve dolayısıyla restorasyon çalıřmalarına bařlanamayacađını belirtmiřtir.

Bu bağlamda;

1. Koanus Kilisesi'nin yukarıda bahsi geçen kendi kaderine terk edilişi ve tahribatıyla ilgili Bakanlığınıza ulaşmış bir bilgi, belge veya talep var mıdır? Varsa, bununla ilgili bir araştırma veya çalışma yapmış bulunmakta mısınız?
2. Bakanlığınız tarafından taşra teşkilatlarına tarihî mekânların restore edilmesi ve korunmasına dönük nasıl bir denek ayrılmaktadır? Bu sağlamakta olduğunuz deneklerde, restore edilecek tarihi mekânları siz mi belirlemektesiniz, hangi tarihi mekânın restore edileceğine dair bir öncelik var mıdır, bu mekânlar hangi kriterlere göre restore edilmektedir?
3. Koanus Kilise'sinin kendi kaderine terk edildiđi dūřūnldđnde; tarihi varlıkların akıbeti ile ilgili takip, Bakanlıđınız tarafından ne řekilde yürütülmektedir?
4. Bu bağlamda, Hakkâri İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından belirtilen, Bakanlığınız tarafından ayrılan deneklerde, diğer tarihi eserlerle ilgili denek ayrılıp, Koanus ve diğer kiliselerin restorasyonu ile ilgili denek ayrılmaması durumu neye göre belirlenmiştir?
5. Yakın zamanda, Mersin Mut'taki Alahan Manastırı ile Malatya'daki Ermeni Tařhoron Kilisesi ile merkeze bağlı Venk Köyü'ndeki Venk Kilisesi'nin restorasyon projelerinin, Bakanlığınız tarafından 2012–2013 yatırım programına alınarak denek tahsis edildiği dūřūnldđnde, Hakkâri'deki tarihi Koanus Kilisesi'nin restorasyonu ile ilgili Bakanlığınızın denek ayırmamasının gerekçesi nedir?
6. Bütün bunlar haricinde, Hakkâri'deki taşınabilir tarihi varlıkların, Hakkâri'de müze olmadığı gerekçesiyle Van Müzesi'ne götürüldüğü ve Hakkâri'nin tarihsel kimliği dūřūnldđnde; Bakanlığınızın, Hakkâri'de müze kurma gibi bir çalışması var mıdır?